הַבַּן: ה * [ח]עוֹשֶׂה אִשֶּׁה * כָּל תַּכְשִׁיטֶיהָ בַּמּוֹעֵד, [ט]כּוֹחֶלֶת, וּפוֹקֶסֶת (פרוש, יב) מְחַלֶּקֶת שְׂעָרָהּ לְכָאן וּלְכָאן. רש"י (ט: ד"ס פוקסת)), וּמַעֲבֶרֶת סָרָק עַל פָּנֶיהָ, וְטוֹפֶלֶת עַצְמָהּ (יג) בְּסִיד, וְכַיּוֹצֵא בּוֹ, (יד) * וְהוּא שֶׁתּוּכַל לְסַלְּקוֹ (טו) בַּמּוֹעֵד. (טז) [כ]וּמַעֲבֶרֶת שֵׂעָר מִבֵּית הַשָּׁחִי וּמִבֵּית הָעֲרָוָה בֵּין בְּיָד בֵּין בִּכְלִי, (יז) וּמַעֲבֶרֶת (ו) סַכִּין עַל פַּדַּחְתָּהּ:

ח משנה שם. ט ברייתא שם ט', (ע"כ). י הרמב"ם בפרק ז' (ה"כ) דסבירא ליה דתנא קמא לא פליג אברבי יהודה. כ שם ורשם בברייתא.

תקמז דִּין מִי שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וּבוֹ י"ב סְעִיפִים:

א [א]חֹל הַמּוֹעֵד אָסוּר בְּהֶסְפֵּד וְתַעֲנִית. לְפִיכָךְ אֵין מַנִּיחִין אֶת הַמִּטָּה בָּרְחוֹב, שֶׁלֹּא לְהַרְגִּיל אֶת הֶהָסְפֵּד, (א) [ב]וּמִטַּעַם זֶה אֵין מוֹלִיכִין אֶת הַמֵּת לְבֵית הַקְּבָרוֹת עַד שֶׁיִּהְיֶה הַקֶּבֶר מְתֻקָּן: ב [ג]נָשִׁים מְעַנּוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁכֻּלָּם עוֹנוֹת כְּאַחַת, אֲבָל לֹא מְקוֹנְנוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁאַחַת מְדַבֶּרֶת וְכֻלָּן עוֹנוֹת אַחֲרֶיהָ, וְלֹא מְטַפְּחוֹת, דְּהַיְנוּ לְהַכּוֹת כַּף עַל כַּף. נִקְבַּר הַמֵּת, אַף לֹא מְעַנּוֹת: ג [*] [ד]כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם לְפָנֵי הַמּוֹעֵד (ב) אָסוּר לְהַסְפִּיד (ג) * עַל הַמֵּת שֶׁמֵּת לוֹ לְפָנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם (ד) קוֹדֶם הַמּוֹעֵד. [ה]וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לוֹ הֶסְפֵּד בְּלֹא זֶה, כְּגוֹן שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים (ה) * שֶׁמֻּתָּר לְסָפְדוֹ אֲפִלּוּ מֵת עֶרֶב הָרֶגֶל, (ו) אָסוּר לְהַסְפִּיד עִמּוֹ עַל הַמֵּת שֶׁמֵּת לְפָנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם קוֹדֶם הַמּוֹעֵד: ד [ו]מִי שֶׁבָּאָה לוֹ (ו) שְׁמוּעָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים

א משנה מועד קטן כ"ז (ע"א). ב נמוקי יוסף (יז. במשנה). ג משנה שם (כ"ט) [כ"ח (ע"כ)]. ד משנה שם ח' (ע"א) ואפילו בחנם כשמואל שם, טור בשם הרא"ד והרא"ש (פ"א סי' י) והרמב"ם בפרק (ד') [ר'] (הכ"ד). ה כפרוש הראב"ד (הוד בטור).

בַּאֵר הֵיטֵב

בְּחוֹל הַמּוֹעֵד, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב אָסוּר, כָּךְ כָּתַב בְּאַלְיָהוּ זוּטָא (סק"ד): כְּלוֹמַר, שֶׁמַּעֲבֶרֶת הַשֵּׂעָר בְּסַכִּין:

ד (ו) שְׁמוּעָה. דְּהַיְנוּ לַיֵּהּ כְּאִלּוּ מֵת תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [בשו"ע] כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי הַמּוֹעֵד כו'. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּתְשׁוּבָה שֶׁהִדְפַּסְתִּי בְּסוֹף קוּנְטְרֵס מִסְפָּד רַב וְגַם בְּסִפְרֵי שו"ת בֵּית אֶפְרַיִם סוֹף יוֹרֶה דֵּעָה (סי' עז) שֵׁישׁ מָקוֹם לְחַלֵּק בֵּין בְּחִנָּם לְבֵין בְּשָׂכָר, וְשָׁם תְּמַהְתִּי עַל הַחִלּוּק הַמְבֹאָר בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בֵּין מֵת לִפְנֵי שְׁלֹשִׁים שֶׁאֵין זֶה כְּנֶגֶד הָרַמְבַּ"ן בְּתוֹרַת הָאָדָם (ענין ההספד). וְעַתָּה רָאִיתִי בְּשִׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סימן כ"ה כָּתַב דְּדָוְקָא עַל מִתּוֹ דְּמֻרְיָר לִבֵּהּ טוֹבָא כו', אֲבָל אִם אֵינוֹ מִתּוֹ אֶלָּא שֶׁמַּפְסִידוֹ בְּשָׂכִיר כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ, אֵינוֹ מִתְעוֹרֵר הֶהֶסְפֵּד בְּלִבּוֹ כָּל כָּךְ וְלֹא חֲיִשִׁינַן. וְעוֹד יֵשׁ לוֹמַר דִּכְבוֹד הַתּוֹרָה דּוֹחֶה כְּבוֹד הָרַגֶל כו', עַיֵּן שָׁם. וְהַדְּבָרִים צְרִיכִים עִיּוּן, וְקָשֶׁה לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה בְּזֶה אִם לֹא בְּמָקוֹם שֶׁנִּרְאֶה שֶׁיֵּשׁ צֹרֶךְ שָׁעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּתְשׁוּבָה שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּלְבַד [אֲחֵרוֹנִים]: ה (יב) מְחַלֶּקֶת שְׂעָרָהּ. וְיֵשׁ שֶׁפֵּרְשׁוּ שֶׁעוֹשָׂה כְּמִין עֲבוֹתוֹת. וְהַתּוֹסָפוֹת (ט: ד"ה פוקסת) פֵּרְשׁוּ, שֶׁנּוֹתֶנֶת חוּט שֶׁל בָּצֵק עַל פָּנֶיהָ כְּדֵי לְהַאְדִּים הַבָּשָׂר: (יג) בְּסִיד. לְהַשִּׁיר הַשֵּׂעָר וּלְעַדֵּן הַבָּשָׂר: (יד) וְהוּא וְכוּ'. אַסִּיד קָאֵי: (טו) בַּמּוֹעֵד. הַטַּעַם, שֶׁכָּל שֶׁהִיא טוֹפֶלֶת בְּסִיד מְצֻרָּה הִיא, שֶׁנִּוּוּל הוּא לָהּ, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁשִּׂמְחָה הוּא לָהּ כְּשֶׁתִּסְלֹק הַסִּיד, עַל כֵּן מֻתָּר מִפְּנֵי שִׂמְחַת יוֹם טוֹב שֶׁתִּהְיֶה אַחַר כָּךְ: (טז) וּמַעֲבֶרֶת שֵׂעָר מִבֵּית הַשָּׁחִי וְכוּ'. אֲבָל מֵרֹאשָׁהּ אָסוּר גְּלוּחַ וְתִסְפֹּרֶת בְּחֹל הַמּוֹעֵד בְּאִשָּׁה כְּמוֹ בְּאִישׁ [הַגְּרָ"א וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ט)]: (יז) וּמַעֲבֶרֶת סַכִּין. כְּלוֹמַר, שֶׁמַּעֲבֶרֶת הַשֵּׂעָר בְּסַכִּין:

א (א) וּמִטַּעַם זֶה אֵין מוֹלִיכִין וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁתַּהֶא הַמֵּת בְּרְחוֹב וְיָבוֹאוּ לְהַסְפִּידוֹ: ג (ב) אָסוּר לְהַסְפִּיד וְכוּ'. הַמֵּת מִשְׁתַּכֵּחַ מִן הַלֵּב (ג) עַד אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וְאִי יַסְפִּידוּ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי הָרֶגֶל יָבֹא עַל יְדֵי זֶה לִבְכּוֹת וּלְהִצְטַעֵר בָּרֶגֶל דַּעֲדַיִן לֹא שָׁכְחוּ. וַאֲפִלּוּ אִם הַמַּסְפִּיד אֵינוֹ נוֹטֵל שָׂכָר עֲבוּר זֶה (ג) רַק בְּחִנָּם לְשֵׁם מִצְוָה, גַּם כֵּן אָסוּר. (ג) וְאֵין נָפְקָא מִנַּהּ בֵּין אִם הַמַּסְפִּיד הוּא אָדָם אַחֵר אוֹ אֶחָד מִן הָאֲנָשִׁים שֶׁמֵּטֶל עָלָיו אֲבֵלוּתָיו: (ג) עַל הַמֵּת שֶׁמֵּת לוֹ לִפְנֵי שְׁלֹשִׁים וְכוּ'. וַאֲפִלּוּ (ד) עַל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁמֵּת. וּבִתְשׁוּבַת עוֹלַת שְׁמוּאֵל (סי' עז) מַתִּיר לַעֲשׂוֹת הֶסְפֵּד עַל אָדָם גָּדוֹל אֲפִלּוּ עַל שְׁמוּעָה רְחוֹקָה אִם לֹא הָיְתָה שָׁעַת הַכֶּשֶׁר מְקֻדָּם, וְכֵן מְצַדֵּד בְּנַחַל אֶשְׁכּוֹל (סי' מג ס"ק יג) עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד"ה כל): (ד) קוֹדֶם הַמּוֹעֵד. וְקוֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר אִי חֲשִׁיב כִּרְגָלִים לְעִנְיָן זֶה צָרִיךְ עִיּוּן [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"א)]. וּבִישׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק"א) מֻכָּךְ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר. וְעַיֵּן בְּתוֹרַת [הָ]אָדָם (ענין ההספד) בְּמַה שֶּׁמַּבִיא בְּשֵׁם רַב נַטְרוֹנַאי גָּאוֹן שֶׁבְּחֹדֶשׁ אֱלוּל מֻתָּר. (ה) שֶׁמֻּתָּר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא לוֹ חֲדָשָׁה וְהַמְּרִירוּת קָבוּעַ לוֹ בְּלִבּוֹ וְאֵינָהּ מִתּוֹסֶפֶת בִּשְׁבִיל הַהֶסְפֵּד, וְזֶה מֻתָּר (ה) אֲפִלּוּ אִם הַמַּסְפִּיד נוֹטֵל שָׂכָר, וַאֲפִלּוּ עַל שֶׁאֵר כָּל אָדָם שֶׁאֵינוֹ תַּלְמִיד חָכָם: (ו) אָסוּר לְהַסְפִּיד עִמּוֹ וְכוּ'.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (ג) גְּמָרָא (ח:): (3) ט"ז (סק"א). וְהַיְינוּ לְדַעַת שְׁמוּאֵל דְּפָסְקוּ כְּמָה רִאשׁוֹנִים כַּוָּנָתִיהּ. וּבְאֶמֶת לְפִי מַה דְּהֵבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ואפילו) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (תורת האדם ענין ההספד) דְּאָף הוּא מוֹדֶה בְּמִת תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים לְרֶגֶל שֶׁמֻּתָּר לְהַסְפִּידוֹ אַף דְּסָבַר דְּטַעַם הַמִּשְׁנָה הוּא כָּרֵב, אֵין רְאָיָה מַהֲשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּפָסַק כְּשְׁמוּאֵל, וְאָף הָא דְּסָעִיף ג' וְסָעִיף ד' נִיחָא לְדַעַת הָרַמְבַּ"ן גַּם כֵּן, עַיֵּן שָׁם טַעֲמוֹ בְּתוֹרַת הָאָדָם. אֲכָן בְּאֶמֶת רֹב רִאשׁוֹנִים פָּסְקוּ כְּשְׁמוּאֵל, הֲלֹא הַמָּה הָרַמְבַּ"ם (פ"ז הכ"ד) וְהָרַאֲבַ"ד וְהַסַּמַ"ג (לאוין עה) וְהָרִאֹ"שׁ (פ"א סי' יג) וְהָרִיטְבַ"א (ח: ד"ה איכא) [וְהַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (ג.) הָעָתִיק גַּם כֵּן דִּבְרֵי הָרַאֲבַ"ד], וּבְאֶשְׁכּוֹל (סי' מג) מַשְׁמַע גַּם כֵּן שֶׁמְּצַדֵּד לְהוֹרוֹת כִּשְׁמוּאֵל. וְהַפּוֹסְקִים כְּרַב הוּא רַק הָרִי"ץ בֶּן גִּיאָת וְהַתּוֹסָפוֹת (שם ד"ה דקא עביד) וְהָרַמְבַּ"ן (שם) וְהָרַשְׁבָּ"א (ח"א סי' קמ): (ג) פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"א): (7) מִטַּעַם דְּאֵין בְּזִמְּנֵינוּ דִּין תַּלְמִיד חָכָם, כֵּן מַשְׁמַע מִפְּרִי מְגַדִּים (שם סק"ד). וְטַעַם הַמַּקִּלִּין, דְּנִהֲי דְּאָנוּ תּוֹסְפִין זֶה לְעִנְיַן שֶׁלֹּא לְהַסְפִּיד אַף בְּמוֹעֵד עַצְמוֹ דִּמְדִינָא הוּא מֻתָּר בְּתַלְמִיד חָכָם, עַל כָּל פָּנִים שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר אַף קֹדֶם הָרֶגֶל שֶׁמָּא יָבוֹא לְעוֹרֵר צַעַר בְּמוֹעֵד, בְּוַדַּאי אַף בָּזֶה אָנוּ מְחַזִּיקִין לָהֶן לְתַלְמִיד חָכָם: (ה) פְּרִי מְגַדִּים (שם) וּפְשׁוּט:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת חֹל הַמּוֹעֵד סִימָן תקמז

יוֹם קֹדֶם הָרֶגֶל, (ז) [ו]נִרְאֶה לִי שֶׁמַּתָּר לְסָפְדוֹ, וְאַף עַל פִּי שֶׁהִיא רְחוֹקָה: ה [ז]נִרְאֶה לִי שֶׁמֵּאַנוּ נוֹהֲגִים בְּתַשְׁלוּם הַשָּׁנָה לִסְפֹּד הַמֵּת (ח) וּלְהַזְכִּיר נִשְׁמָתוֹ, (ט) אֵינוֹ (ג) בִּכְלַל זֶה, וּמֻתָּר לַעֲשׂוֹתוֹ (י) בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים לָרֶגֶל: ו [ח]אֵין קוֹרְעִין עַל הַמֵּת בְּחֹל הַמּוֹעֵד (יא) אֶלָּא לִקְרוֹבָיו [ט]שֶׁהֵם חַיָּבִים לְהִתְאַבֵּל עָלָיו, [ו]וְכֵן (יב) עַל (ג) חָכָם אוֹ עַל אָדָם כָּשֵׁר, אוֹ אִם עָמַד שָׁם בִּשְׁעַת יְצִיאַת נְשָׁמָה. (יג) וְעַל קָרוֹב שֶׁחַיָּב לְהִתְאַבֵּל עָלָיו וְעַל חָכָם קוֹרֵעַ [י]אֲפִלּוּ אֵינוֹ בְּפָנָיו אֶלָּא שֶׁבָּאָה לוֹ שְׁמוּעָה בַּמּוֹעֵד (יד) אִם הוּא בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, (טו) וְעַל אָדָם כָּשֵׁר אֵינוֹ קוֹרֵעַ אֶלָּא אִם כֵּן יָדַע בֵּין מִיתָה לִקְבוּרָה. הַגָּהּ: (טז) וְיֵשׁ חוֹלְקִים. וְנָהֲגוּ (יז) בְּנֵי (ל) (ד) אַשְׁכְּנַז שֶׁלֹּא לִקְרֹעַ בַּמּוֹעֵד כִּי אִם עַל אָבִיו וְאִמּוֹ, וְעַל שְׁאָר הַמֵּתִים קוֹרְעִים לְאַחַר הַמּוֹעֵד (מהרי"ל (מנהגים) ותרומת הדשן סימן רפ"ח). וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין מִנְהָג יֵשׁ לִקְרֹעַ עַל כֻּלָּם: ז (יח) [ל]אֵין חוֹלְצִין כָּתֵף אֶלָּא קְרוֹבָיו שֶׁל מֵת [מ]הַמְחֻיָּבִים לְהִתְאַבֵּל עָלָיו, אוֹ עַל חָכָם: ח [נ]מְבָרְכִין בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְהוּא שֶׁלֹּא יַבְרִיחַ בָּרְחָבָה אֶלָּא קְרוֹבָיו שֶׁל מֵת. וְלֹא יַבְרִיחַ הָאָבֵל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֶלָּא עַל מִטּוֹת זְקוּפוֹת, לְפִי שֶׁאֵין כְּפִיַּת הַמִּטָּה בָּרֶגֶל בְּלָל: ט [ס]עַל הֶחָכָם מַבְרִין הַכֹּל בְּחֹל הַמּוֹעֵד בְּתוֹךְ הָרְחָבָה כְּדַרְכָּן שֶׁמַּבְרִין אֶת הָאֲבֵלִים, שֶׁהַכֹּל אֲבֵלִים עָלָיו: י (יט) [ע]עוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הַמֵּת בְּחֹל הַמּוֹעֵד, גּוֹזְזִין שְׂעָרוֹ, וּמְכַבְּסִים כְּסוּתוֹ, [פ]וְעוֹשִׂין לוֹ אָרוֹן בָּחֵצֵר שֶׁבּוֹ הַמֵּת כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִכָּר שֶׁהוּא לְצֹרֶךְ הַמֵּת, וְאִם לֹא הָיוּ לָהֶם נְסָרִים, [צ]מְבִיאִים קוֹרוֹת וְנוֹסְרִים מֵהֶם נְסָרִים (ה) (כ) בְּצִנְעָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, [ק]וְאִם הָיָה אָדָם מְפֻרְסָם (כא) עוֹשִׂים אֲפִלּוּ בַּשּׁוּק. (כב) [ר]אֲבָל אֵין כּוֹרְתִין (ו) עֵץ מִן הַיַּעַר לִנְסֹר מִמֶּנּוּ נְסָרִים לָאָרוֹן, (כג) וְאֵין חוֹצְבִין

ו [ב] בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ונראה מי) מֵהִירוּשַׁלְמִי (פ"א ה"ה). ז שָׁם (ד"ה ונראה לי). ח מַשְׁנָה שָׁם כ"ד (ע"ב). ט הָרֹא"ש שָׁם (פ"ג סי' נח) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ"ד מִירוּשַׁלְמִי (פ"ג ה"ז). י בְּרַיְיתָא שָׁם כ"ה (ע"א). כ הָרֹא"ש (שם סי' נט) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ"ד מַהָא דְּאַבָּיֵי בְּעוּבְדָא דְּרַב סַפְרָא. ל שָׁם בְּמַשְׁנָה כ"ד (ע"ב). מ צִיְּנְתִּיו לְעֵיל (אות ט). נ שָׁם בְּמַשְׁנָה. ס בְּרַיְיתָא שָׁם כ"ה (ע"א). ע בְּרַיְיתָא שָׁם ח' (ע"ב). פ מַשְׁנָה שָׁם. צ שָׁם בְּבְרַיְיתָא וּרְבִקֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. ק יְרוּשַׁלְמִי (פ"א ה"ז) כְּתָבוּהוּ הָרִי"ף (ג:) וְהָרֹא"ש שָׁם (פ"א סי' יד). ר יְרוּשַׁלְמִי (שם).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ו [ד] **אֲשְׁכְּנַז.** עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְכָתַב הַמִּשְׁנָה לַמֶּלֶךְ פֶּרֶק י"א מֵהִלְכוֹת אֵבֶל (ה"א) עַל אָדָם כָּשֵׁר אוֹ שֶׁעָמַד בְּשָׁעַת יְצִיאַת נְשָׁמָה (נִרְאֶה לִי שֶׁרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּעֵת הַמְחַבֵּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ש"מ (ס"ו), אֲבָל הָרַמְ"א שָׁם כָּתַב שֶׁנָּהֲגוּ כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּגַם בְּאָדָם כָּשֵׁר אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא בְּשָׁעוֹמֵד בִּשְׁעַת יְצִיאַת נְשָׁמָה, עַיֵּן שָׁם) אֵינוֹ קוֹרֵעַ כְּלָל אֲפִלּוּ אַחַר הָרֶגֶל, הוֹאִיל וְנִדְחָה יְדִיעָה, עַיֵּן שָׁם, וְהֵבִיאוֹ מַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ב):

בְּאֵר הֵיטֵב

ה (ג) **בִּכְלָל.** שֶׁהֲרֵי עַל יְדֵי זֶה פּוֹסְקִים הָאֲבֵלוּת, שֶׁלּוֹבְשִׁין אַחֵר כָּךְ לְבָנִים. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ונראה לי). וְכָתַב לְבוּשׁ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (שמ"ז) [שמ"ד] (ס"ג) דְּאָנוּ נוֹהֲגִים לְהַזְכִּיר אֲפִלּוּ פַּעַם רִאשׁוֹן אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הָרֶגֶל: ו (ג) **חָכָם.** שֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ דָּבָר הֲלָכָה בְּכָל מָקוֹם וְאוֹמֵר, אֲפִלּוּ אֵינוֹ יוֹדֵעַ לֵישֵׁב וְלִתֵּן בָּהּ. נִמּוּקֵי יוֹסֵף (יז: ד"ה אין). וְאֵין בִּזְמַנֵּנוּ תַּלְמִיד חָכָם כָּזֶה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (ד) **אֲשְׁכְּנַז.** הַיְינוּ אַשְׁכְּנַז מַמָּשׁ, אֲבָל בִּפּוּלִין נָהֲגוּ לִקְרֹעַ עַל כָּלָם, מַשְׁאַת בִּנְיָמִין סִימָן ע"ב. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וְאַף בְּאַשְׁכְּנַז מִשְׁמוּעָה קְרוֹבָה שֶׁהִיא רְחוֹקָה אַחַר הָרֶגֶל, קוֹרְעִין, אֲבָל רְחוֹקָה, אֵין קוֹרְעִין אַף עַל אָבִיו וְאִמּוֹ. הַסְכָּמַת אַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ש"מ (ס"ח). וְאִם מֵת אָבִיו וְנִקְבַּר בְּיוֹם טוֹב אֵין לִקְרֹעַ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, שֶׁאֵינוֹ לֹא שָׁעַת מִיתָה וְלֹא שָׁעַת אֲבֵלוּת, אֶלָּא יִקְרַע אַחַר הַמּוֹעֵד. מַהֲרַ"ם מִלּוּבְּלִין סִימָן ע"ד: י (ה) **בִּצְנָעָה.** וְאִם אִי אֶפְשָׁר בִּצְנָעָה עוֹשִׂין בְּפַרְהֶסְיָא. וּמֵיהוּ דַּוְקָא בְּפַרְהֶסְיָא דִּלְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל בִּפּוּלִין נָהֲגוּ לְקָרֹעַ עַל כָּלָם [אַחֲרוֹנִים]: ז (יח) **אֵין חוֹלְצִין כָּתֵף וְכוּ'.** וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן תקכ"ו סָעִיף י"ד: (ו) **עַיֵּן.** אֲבָל מֻתָּר לְקַץ הַדָּס, שֶׁהַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁהוּא לְצֹרֶךְ הַמֵּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אֲרָזִים שֶׁיִּסְבְּרוּ שֶׁקָּצְצוּ לְצֹרֶךְ בְּנָיָן. וּמִשְּׁמַע אֲפִלּוּ בְּאָדָם מְפֻרְסָם וַאֲפִלּוּ אֵין לָהֶם עֵצִים אֲחֵרִים אָסוּר. מֵיהוּ עַל

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דָּעַל כָּל פָּנִים עַל יְדֵי זֶה מִתּוֹסֵף לוֹ עוֹד צַעַר בַּמּוֹעֵד: ד (ז) **נִרְאֶה לִי שֶׁמֻּתָּר לְסָפְדוֹ.** דְּהַמְּרִירוּת כְּבָר קָבוּעַ בְּלִבּוֹ בְּלֹא הַהֶסְפֵּד, וְדֵינוֹ כְּמֵת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם הָרֶגֶל שֶׁמֻּתָּר לְהִסְפְּדוֹ קֹדֶם הָרֶגֶל: ה (ח) **וּלְהַזְכִּיר נִשְׁמָתוֹ.** וְאֵין זֶה (ו) מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לְהַזְכִּיר נְשָׁמוֹת בְּיִאל מָלֵא רַחֲמִים', שָׁזֶּה אַף בְּרֶגֶל עַצְמוֹ מֻתָּר, וְאֵינוֹ הֶסְפֵּד אֶלָּא שֶׁמִּתְפַּלְּלִין עֲלֵיהֶן: (ט) **אֵינוֹ בִּכְלָל זֶה.** דְּאִדְּרַבָּה דַּעְתּוֹ לְהַפְסִיק עַל יְדֵי זֶה אֲבֵלוּתוֹ, (ו) שֶׁהֲרֵי קֹדֶם לָכֵן לוֹבְשִׁים שְׁחוֹרִים וְאַחַר כָּךְ מְסִירִין אוֹתָם וְלוֹבְשִׁין לְבָנִים [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ונראה לי)]: (י) **בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים לָרֶגֶל.** אֲבָל בַּמּוֹעֵד גּוּפָא בְּוַדַּאי אָסוּר לְהַסְפִּידוֹ (מ) אַף בְּאֹפֶן זֶה: ו (יא) **אֶלָּא לִקְרוֹבָיו.** אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ חַיָּב לִקְרֹעַ מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, אָסוּר. וַאֲפִלּוּ לִקְרוֹבָיו דַּוְקָא אִם מֵת בְּחֹל הַמּוֹעֵד, (ט) אֲבָל אִם מֵת בְּיוֹם טוֹב, אֵין לִקְרֹעַ בַּמּוֹעֵד עַד אַחַר יוֹם טוֹב, דְּהַהִיא שָׁעָתָא לָאו שָׁעַת חֻמּוּם וְלָאו שָׁעַת שְׁמוּעָה הוּא: (יב) **עַל חָכָם.** מְשׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ דְּבַר הֲלָכָה בְּכָל מָקוֹם וְאוֹמֵר, וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ יוֹדֵעַ לֵישֵׁב וְלִתֵּן בָּהּ. וְאֵין בִּזְמַנֵּנוּ תַּלְמִיד חָכָם כָּזֶה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח)]: (יג) **וְעַל קָרוֹב וְכוּ'.** הַשְׁתָּא מְפָרֵשׁ וְאָזֵיל אֶת דְּבָרָיו הַקּוֹדְמִין: (יד) **אִם הוּא בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים.** אֲבָל אִם הוּא לְאַחַר שְׁלֹשִׁים, אֵינוֹ קוֹרֵעַ בַּמּוֹעֵד אֲפִלּוּ עַל אָבִיו וְאִמּוֹ [יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ש"מ סָעִיף (ל"א) [ל"ב] בְּשֵׁ"ךְ שָׁם (סק"ט מז)]: (טו) **וְעַל אָדָם כָּשֵׁר וְכוּ'.** וְאִם עָמַד בִּשְׁעַת יְצִיאַת נְשָׁמָה חַיָּב לִקְרֹעַ אֲפִלּוּ בְּאֵינוֹ אָדָם כָּשֵׁר. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ש"מ סָעִיף ו' בְּהַגָּ"ה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (ו) **וְאֵין זֶה דּוֹמֶה לְמַה שֶּׁהוֹלְכִין עַל הַקֶּבֶר וּמַזְכִּירִין נְשָׁמוֹת וְאוֹמֵר שָׁם 'אֵל מָלֵא רַחֲמִים', שָׁזֶּה הֲוֵי בִּכְלָל הֶסְפֵּד שֶׁאָסוּר. וְדַוְקָא לְאַחַר תַּשְׁלוּם הַשָּׁנָה מֵתָר שֶׁעַל יְדֵי זֶה מַפְסִיק הָאֲבֵלוּת** [כָּל זֶה מִפְּרֵי מְגַדִּים (א"א סק"ב)], **וְכַמְּדֻמֶּה שֶׁגַּם בָּזֶה נוֹהֲגִין הָעוֹלָם לְהָקֵל לֵילֵךְ תָּמִיד אַף לִפְנֵי הָרַגְלִים:** (ז) **מַשְׁמַע דִּלּוּבְשִׁים שְׁחוֹרִים עַד תֹּם שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ, וְאֵין זֶה בִּכְלָל קְדִישׁ שֶׁמַּפְסִיק בְּאֶחָד עָשָׂר חֹדֶשׁ,** דְּעִנְּיָנִינוּ

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah